

Bergens Tidende

1998-11-23

Borgerskapets diskré sjarm

Nilsen Lars Helge

bok/roman

[Linn Ullmann](#):

Før du sovner

Tiden Norsk Forlag

Lekent familieportrett fra

upålitelig forteller

[Linn Ullmann](#) kan like det eller ei, men jeg tror ikke noen kan lese hennes debutroman som om hun skulle vært en ukjent Linda Hansen fra Lillestrøm.

Til det er hennes opphav for mye av et kulturelt-nordisk felleseie, og hvor mye jeg enn sitter rett i stolen og leser en roman er en roman er en roman, så hører jeg både høstsonater og viskningar och rop, her er poengterte scener fra diverse ekteskap og jammen leser jeg både om Anni og Aleksander også! Når det er sagt, så skal det også legges til at mine mange referanserammer ikke står i veien for en behagelig leseropplevelse.

Det skyldes i første rekke hovedpersonen Karins barnelærdom, som hun senere utviser imponerende faglig dyktighet i: forskjellen på løgn som lønner seg og løgn som ikke lønner seg. Det at Karin driller sine medmennesker (hun er ikke ond, bare livshungrig) gjør at hun også utfordrer leseren til å være på vakt. Her er falske forbindelser og grove overdrivelser blandet med den troverdige forteller, en litterær lek med sannhet og løgn, om du vil.

Skarpe farger

Før du sovner er et borgerlig familieportrett hvor særlig kvinnene blir malt i skarpe farger. Beleilig nok begynner romanen med et sommerbryllup, riktignok tidfestet til august 1990, men med en koloritt som bringer tankene hen til fransk 70- og 80-tallsfilm.

Det er Julie, Karins tre år eldre søster, som skal giftes bort til Aleksander Lange Bakke.

Sammen med sin mor Anni (ikke riktig vel bevart) står Karin og tar i mot ved inngangen til kirken, og en høyst subjektiv presentasjon av gjestene tar form. Hvori inkludert søstrenes far (som forlot sin Anni og sine døtre for mange og tjue år siden), morens tante Selma (den perfide ondskap), brudgommens bror Arvid og hans kone Torild (to ulykkelige rasende mennesker) og den intetanende Aaron (gift, men ikke dermed uinteressant som kveldens sexobjekt for Karin).

Dør på pasta-bar

Med bryllupet som utgangspunkt tar [Linn Ullmann](#) leseren med på en frisk seilas inn i familien Bloms liv og levned, inkludert en Woody Allensk New York-historie fra 30-årene, der Karins morfar slår seg frem som skredder og syr sammen sin familie. Før han uten videre dør på en pasta-bar i 1941. Det er i det hele tatt en billedrik fortelling, som sjelden kretser utover familien og de mange tråder som binder den sammen, slås knuter på eller uforsonlig klippes over.

At boken også har en alvorlig undertone illustreres fint i det avsluttende kapittelet, hvor Karin sitter alene igjen med sin sju år gamle nevø Sander, mens guttens foreldre, de som giftet seg innledningsvis, er dradd til Italia (!) for å lappe sammen et raknet ekteskap.

Smilende skygger

Jeg nevnte Linn Ullmanns opphav og deres mulige smilende skygger i boken. Her er ingenting som minner om interessante avsløringer om noen skulle håpe på det. Men at [Linn Ullmann](#) er vokst opp med mennesker sterkt knyttet til filmen preger så absolutt denne romanen om enn på en positiv måte.

Hun skriver gjennomført visuelt, en dreven kameraføring for å si det sånn, og det er lenge siden jeg har lest en roman som har fått meg til å minnes så mange filmer. Bare det er en jo en grei anbefalelsesgrunn.

ANMELDT AV

LARS HELGE NILSEN